

Aktuellt från Svenska Klubben Lausanne - Genève

Svenska Trycket

■ Svenska Klubben Lausanne - Genève - 8 Avenue Dumas 1206 Genève - www.svenska-klubben.ch

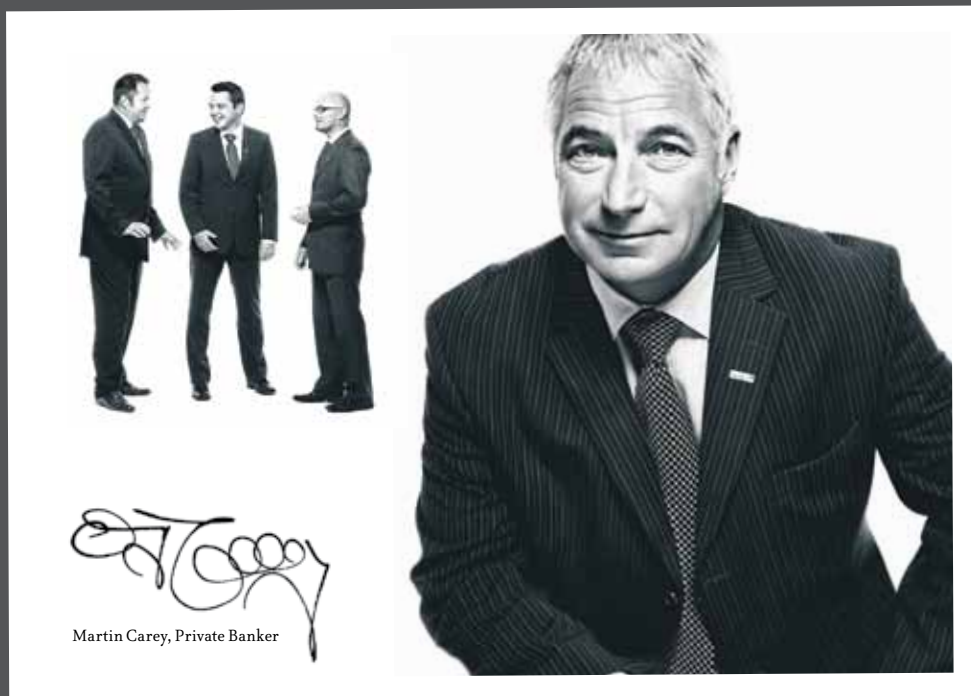
Motiverad på jobbet
Coachen ger tipsen

Cocktailmingel
Alla var där!

Juristerna ger svar
Arv, pension & skilsmässa

Biz-klubbsevent
Ferring öppnar dörrarna
för Svenska Klubben

Innehåll

Se till att ha en duktig rådgivare som har tillgång till många specialister

Förmögenhetsrådgivning, när den är som bäst, inkluderar allt som kan påverka din personliga förmögenhet, nu och i framtiden. Vi har kompetensen och de tekniska systemen för att kunna ge dig den bästa servicen som finns att få. Och framförallt – genom att vara en stor bank har vi möjlighet att erbjuda dig de bästa specialisterna. **En personlig rådgivare, många specialister – gör det möjligt.**

Besök oss på www.nordea.ch eller ring +41 44 421 42 42 så bokar vi ett möte.

Private Banking

*Ytterligare information om studien kan erhållas via www.myprivatebanking.com/category/research

Nordea Bank S. A. är en del av Nordea Bank AB, den ledande finanskoncernen i Norden och Baltikum. Lokala bestämmelser kan förbjuda försäljning av vissa produkter och tjänster till privatpersoner bosatta i vissa länder. Publicerad av Nordea Bank S.A., Luxemburg: Tlf. +352 43 88 77 77 Zürich: Tlf. +41 44 421 42 42 www.nordeaprivatebanking.com

Svenska Klubbens Nyheter

- **Kvinnligt toppstyre.** Nya vice ordföranden har ordet. Sid 14
- Tillförordnade **redaktören** om Svenska Trycket oktober 2009. Sid 4
- **Svensk paparazzi** - vem vimlade på Lanseringscocktailen? Sid 26

På Programmet

- Svenska Klubbens program för hösten 2009. Sid 6

Kultur, Historia & Traditioner

- **Smörj kråset** på Jullunchen. Sid 16
- **Fortsatt konstigt** - Eva Törnqvist konstföreläser vidare. Sid 31
- **Svenska Profilen** - Thérèse Björk - internationell funktionär. Sid 38
- **Med smak för vin** - Hör en vinmakare vittna. Sid 37
- **Vad är tid?** krönika av Per Harling. Sid 20
- **Nytt från SVIV** - Europaparlamentets succé! Sid 45
- **Läget?** - Claes Ankarcrona om artighet på svenska Sid 29
- **Svenska Innovationer** - 1800-talets stora namn. Sid 40
- Så blev årets **boklista**. Sid 19

Handel & Juridik

- **Syntetisk succé** - Biz-klubben besöker Ferring. Sid 8
- **Juridik på Svenska** - skilsmässa, pension och arv. Sid 10
- **Tappa inte balansen!** - Claes om portföljsammansättning. Sid 17
- **Oriflame** - lyckad Biz-lunch. Sid 34

Barn & Familj

- **En riktig smällkaramell** - julpyssla med de små. Sid 18
- **Sätt skräck i fröken** - dags för Halloween disco. Sid 41
- **Knep & knåp!** Sjung, pyssla och knäck gåtor. Sid 42

Fritid & Hälsa

- **Känn dig som en vinnare.** Karriärcoachen tipsar om hur. Sid 32
- **Sensommargolf** - Vuissens bjöd optimala förhållanden. Sid 35
- **Bridge** - flera träffar på schemat! Sid 13

Svenska Klubben Fakta

- Samarbetspartners - minimatrikel. Sid 49
- Verksamhet, Styrelse, Medlemskap, Annonsering. Sid 50

Äntligen hemma igen!

Efter två år utomlands är jag äntligen hemma igen – i Schweiz! Totalt sett har jag i omgångar bott här under 10 år och det är med allt större självövertygelse jag kallar detta land mitt riktiga hem.

Nu är jag tillbaka i Schweiz för att stanna. För att tillbringa all tid jag kan med min lilla dotter, för att åter njuta av det schweiziska landskapet och av den kulturella mångfalden - och sist men inte minst för att i några månader avlösa Victoria Löfvenmark som redaktör för Svenska Trycket.

För att säga något om mig själv så är jag Uppsalafödd numera « multidisciplinär » partikelfysiker som efter fem år på CERN spenderat två år som kvant i England och nu tagit mig tillbaka till Genève för att ge mig i kast med biostatistik. Jag är hängiven skidåkare, bergsvandrare och bergsklättrare så återkomsten till Schweiz är mer än välkommen.

Arbetet med mitt första nummer av Svenska Trycket har inneburit att jag - tack vare alla fantastiska bidrag från Tryckets medarbetare - fått djupdyka tillbaka in i det svenska Schweiz. Det är fantastiskt givande och roligt!

Den här hösten är så full av möjligheter till upplevelser och nya kontakter. Det är bara att plocka fram almanackan och boka upp sig!

Vem du än är och vad du än gör är jag säker på att du hittar inspiration och nyttig information i det här numret av Svenska Trycket; juridisk information om saker att tänka på i samband med livets

stora skeenden, en handgriplig artikel om arbetsmotivation, möjligheter till kulturupplevelser runt bl a konst och vin, bidgeträffar, golf, näringslivsarrangemang, underhållande läsning om bl a språk, svenska uppfinningar och svenska profiler samt en massa möjligheter att njuta julens fröjder med allt från Lucia och lunch till pyssel och bazar.

Oj, mitt schema för hösten får mig osökt att tänka på Per Harlings krönika om tiden. Läs den, eller rättare sagt, läs allt! Mycket nöje!

Genève, 30 september 2009

Fredrik Tegenfeldt
Tillförordnad Redaktör
redaktionen@svenska-klubben.ch

**Nästa Svenska Trycket
ges ut 27 november**

**Stoppdatum för material
den 13 november**

Svenska Trycket Faktaruta

Svenska Trycket ges ut 7 gånger per år till Svenska Klubbens medlemmar. Den trycks i ca 750 exemplar med omslag av papper från kontrollerade skogar och insidor av 100% återvunnet papper hos Imprimerie du Cachot i Grand-Saconnex.

Annonsering

För annonsering vänligen kontakta redaktionen@svenska-klubben.ch Det finns några annonsplatser kvar för hösten 2009.

Helsida färg insida 400 CHF /nummer. Svartvit insida 300 CHF /nummer.

Kompletta, aktuella prislister finns tillgängliga på www.svenska-klubben.ch.

Utgivningsdatum

Höstens sista nummer kommer ut den 27 november (stoppdatum för material är 13 november).

Redaktion & Ansvarig utgivare

Svenska Klubbens Redaktionsråd består av Fia Lindberg, Annika Månsson samt Fredrik Tegenfeldt, tillförordnad Redaktör (istället för Victoria Löfvenmark, ordinarie Redaktör som är mammaledig) Ansvarig utgivare är Ordföranden för Svenska Klubben.

Ansvar & Rättigheter

Medverkande skribenter ansvarar själva för tillhandahållet material och alla rättigheter tillhör dem.

Insidor

Utsida

På programmet!

OKTOBER

- 20/10 Bridge, Auberge du Soleil, Bursins. Sid 13
- 27/10 Konstföredrag del 3 med Eva Törnqvist, Cologny. Sid 31
- 29/10 Vinprovning med Munsänkarna.
Hotel Chavannes-de-Bogis. Sid 37
- 30/10 Halloweendisco för de yngre, Svenska Skolan,
Meyrin. Sid 41

NOVEMBER

- 3/11 Bridge, Auberge du Soleil, Bursins. Sid 13
- 5/11 Biz-klubben: Företagsbesök hos Ferring, St-Prex. Sid 8
- 10/11 Konstföredrag del 4 med Eva Törnqvist, Cologny. Sid 31
- 24/11 Konstföredrag del 5 med Eva Törnqvist, Cologny. Sid 31
- 30/11 Svenska Trycket nr 7/7, 2009.

DECEMBER

- 1/12 Bridge, Auberge du Soleil, Bursins. Sid 13
- 2/12 Julpyssel för barnen, Svenska Skolan, Meyrin. Sid 18
- 13/12 Jullunch. Sid 16

Läs mer om de olika programpunkterna här i Svenska Trycket.
För löpande uppdateringar, besök regelbundet
www.svenska-klubben.ch

SUPERSTARS WANTED!

Är du den våra kunder vill ha?

ActiTalent rekryterar för några av
Geneves mest spännande arbetsgivare.
Våra kunder vet att framgång bygger på
att kunna hitta de bästa talangerna.

Mer information på www.actitalent.ch

På programmet 5/11

Kommande evenemang med Svenska Klubben

Företagsbesök Ferring

Biz-klubben arrangerar företagsbesök på Ferring
Text Fia Lindberg

Alan S. Harris, Senior VP och Kristin Wannerberger, Global Project Director, båda från avdelningen Global Projects and Portfolio Management, kommer att guida oss denna kväll.

Vi börjar med en visning av Ferrings fantastiska konstsamling vilken inkluderar konst från alla de ca 45 länder Ferring är verksamt i. För Sverige visas Carl Milles "Människan och Pegasus".

Därefter ges en presentation av företaget Ferring följt av mingel till ett glas vin med tilltugg.

Tid:

Torsdag den 5 november klockan 19.00 (prick!)

Plats:

Ferring, chemin de la Vergognausaz 50 i St-Prex (mellan motorvägsavfart Morges Ouest och Aubonne/Ikea)

Anmälan:

email dtolstoy@gmail.com eller telefon 079-833 23 50, senast den 30 oktober.

Eventet är kostnadsfritt, Ferring bjuder på arrangemanget!

VÄLKOMNA!

FAKTA OM FERRING

Ferring grundades av läkaren och docenten Frederik Paulsen från ön Föhr, den största av de nordfrisiska öarna. En man född på Föhr, kallas en "fer-ring", därav företagets namn.

Dr Paulsen var den genuine forskaren som drevs av visionen att framställa läkemedel på kroppens villkor. Han utvecklade och patenterade en metod för framtagning av peptider ur svinhypofyser, vilken utfördes av slakteripersonal. Eftersom de stora slakterierna låg i södra Sverige och Danmark, var det naturligt att lokalisera företaget till Malmö. Problemet med metoden var svårigheten ►

► att få fram tillräckligt rena peptidhormoner. Lösningen blev att framställa dem syntetiskt, vilket blev möjligt när de naturliga hormonerna isolerats och kemiskt kunde beskrivas.

1961 kunde således Ferring som ett av de första företagen i världen på syntetisk väg och i industriell skala framställa peptidhormonerna vasopressin och oxytocin. Konsekvenserna av detta blev att merparten av sidoeffekterna försvann och

företaget blev oberoende av tillgången på svinhypofyser. Med detta följde successivt en internationell satsning som resulterat i cirka 45 systerföretag världen över med över 3 500 anställda under ledning av Frederik Paulsen Jr.

I dag är Ferrings prioriterade affärsområden gastroenterologi, urologi samt gynekologi/obstetrik. ■

Ferrings huvudkontor i St Prex

Nr 1: Skilsmässa, pension & arv

Som vi tidigare berättat har Svenska Klubben nöjet att introducera en ny medlemsförmån! Juridiska frågor som är intressanta för utlandssvenskar boende i Schweiz besvaras av Advokat Per Edholm och jur kand Lisa Holm Moreira. Frågor och svar publiceras i varje nummer av Svenska Trycket med början här!

Min man och jag är svenska medborgare och har bott i Schweiz under lång tid. Nu ska vi skiljas. Är mitt svenska äktenskapsförord giltigt i Schweiz? Gäller svenska eller schweiziska regler när vi skiljer oss?"

Svar: När det finns en anknytning till främmande stat, som det gör i ert fall, gäller andra regler än för makar som bor i Sverige.

Det finns två aspekter att titta på: dels huruvida äktenskapsförordet är giltigt till formen, dels enligt vilket lands lag bodelningen ska ske.

Det svenska äktenskapsförordet är giltigt till formen om ni antingen upprättade det i Sverige eller bodde i Sverige när det skrevs samt om det i övrigt uppfyller det svenska formkravet, dvs bl a registrering inför svensk tingsrätt.

Om ni däremot varken skrev det i Sverige eller bodde i Sverige när det skrevs, krävs det att ni infogat en lagvalsklausul som anger att svensk rätt ska tillämpas för att det ska vara giltigt.

Vad gäller bodelningen, dvs hur man delar upp tillgångarna mellan makarna, kan antingen schweizisk eller svensk lag bli tillämplig. Om ni har en lagvalsklausul kommer bodelningen att göras enligt svensk rätt, annars kan bodelningen komma att göras enligt schweizisk rätt, eftersom ni är bosatta i Schweiz.

►

► I vilket land ni väljer att ansöka om skilsmässa påverkar inte lagtillämpningen. En svensk domstol kan komma att tillämpa schweizisk rätt och vice versa. ■

Jag har intjänad pension i Sverige. Jag bor i Schweiz, hur får jag ut min svenska pension?"

Svar: Enligt nya regler inom EU som Schweiz anslutit sig till, skall alla pensionsansökningar göras i bostadslandet.

Ansökan görs på EU-formulär som skickas in till Schweiziska pensionsmyndigheten "Caisse de compensation" i hemvistkantonen.

Den svenska försäkringskassan, avdelningen för utlandsärenden

som ligger på Gotland, tar sedan över handläggningen av din pensionsansökan. Så fort ansökan hamnat i Sverige (vilket måste ske via den schweiziska pensionsmyndigheten) kan en direktkontakt skapas med svenska försäkringskassan. Man behöver således inte längre gå via Schweiz.

Glöm ej att ansöka i god tid, det kan ta lång tid! ■

Skicka dina juridiska frågor till:

lausanne@svenska-klubben.ch

Klubben förbehåller sig rätten att i mån av utrymme och allmänintresse välja vilka frågor som besvaras.

För innehållet i de juridiska svaren, ansvarar Per Edholm och Lisa Holm Moreira

Juridik på §venska

“Jag har inget testamente. Min man och jag (båda svenska medborgare) har tre gemensamma barn och han har två barn sedan tidigare. Vi bor i Schweiz och vi har sommarställe i Sverige. Vad händer när jag dör, vem ärver mig?”

Enligt svensk lag skall den svenska arvsordningen tillämpas på din succession då du är svensk medborgare. Enligt schweizisk lag skall den schweiziska arvsordningen tillämpas om du fortfarande är bosatt i Schweiz vid ditt frånfälle. Resultatet av detta blir att två länders arvsordningar (lagar) blir tillämpliga, med olika regler. För dina efterlevande blir detta en komplicerad situation där det tyvärr inte finns något konkret juridiskt svar i dagsläget.

(För att undvika ovannämnda situation kan du skriva testamente där du själv bestämmer vilken lag som skall tillämpas. Företrädesvis väljer du svensk lag eftersom den godkänns av både Sverige och Schweiz.)

Enligt schweizisk rätt görs först en bodelning mellan dig och din man där hänsyn tas till eventuellt äktenskapsförord. Då inget testamente finns ärver din man hälften av din kvarlåtenskap. De gemensamma barnen

Skriv testamente där du själv bestämmer vilken lag som skall tillämpas!

Juridik på §venska

delar lika på den andra hälften och har rätt att få ut sitt arv direkt. Din mans tidigare barn ärver ingenting efter dig.

Enligt svensk rätt, där inget testamente finns, ärver din man hela din kvarlåtenskap med fri förfoganderätt. Era gemensamma barn ärver sedan all kvarlåtenskap efter er båda vid hans frånfälle, med undantag för det arv som hans tidigare barn har rätt till. Hans tidigare barn ärver ingenting efter dig. Era gemensamma barn får vänta till båda föräldrar gått bort innan de får ut sitt arv.

Det faktum att det finns egendom i både Sverige och Sch-

weiz innebär att bouppteckningen måste göras i båda länder.

Ditt svenska äktenskapsförord är fortfarande giltigt även då ni bor i Schweiz om det uppfyller det svenska formkravet, dvs bl a registrering hos tingsrätt i Sverige och det innehåller en lagvalsklausul som anger att svensk lag skall tillämpas på era förmögenhetsförhållanden. Det skriftliga lagvalet accepteras av både Sverige och Schweiz.

Om ert svenska äktenskapsförord saknar lagvalsklausul blir i stället schweizisk lag tillämplig, vilket innebär att ni ska upp- rätta ett äktenskapsförord enligt schweiziskt formkrav. ■

Höstens Bridgedatum!

Välkomna till höstens Bridge på charmfulla Auberge du Soleil i Bursins! Jag ordnar tävlingsbridge och även sällskapsbridge om det behövs.

Tisdag 20 oktober
Tisdag 3 november
Tisdag 1 december

Vi börjar spela kl 15 och äter sedan en trevlig middag. Kostnad ca 50 CHF.

Förfrågningar och anmälningar till Eva Ahlström

Telefon 0033 450 20 07 59. Har telefonsvarare. Tala gärna tydligt.

Kära medlemmar!

Det är med stolthet och ödmjukhet jag tar över ansvaret från Gustav Renlund som vice ordförande för Svenska Klubben!

Eftersom ordinarie ordförande, Boris Nordenström, pga arbete i Asien för tillfället inte är närvarande känns uppgiften som vice ordförande naturligtvis extra ansvarsfull.

Avgående och tillträdande vice ordförande minglar i Genève

Gustav har under många år varit en mycket värdefull tillgång för klubben. Förutom att ha varit vice ordförande under flera år, var Gustav bl a med och startade den framgångsrika Biz-klubben. Vi är glada för att Gustav, om än något mer tillbakadraget,

fortsätter att vara aktiv inom styrelsen.

Något om mig: Jag är jurist med arbetslivserfarenhet från bl a försäkringsbranschen, Svenska Dagbladet, Sveriges Konsulat i Lausanne samt Svenska Handelskammaren i Schweiz. Efter att ha bott i Belgien, USA, Dubai, Saudi Arabien och England med mellanspel i Sverige är familjen, som inkluderar äkta mannen Olof och 12-åriga dottern Joanna, nu bosatt mellan Genève och Lausanne sedan drygt 6 år tillbaka. Med tidigare engagemang i bl a SWEAs styrelse är jag fr o m februari i år medlem av Svenska Klubbens styrelse, där jag verkat som sekreterare och ingått i Redaktionsrådet och Programrådet.

Som nybliven vice ordförande fortsätter jag mitt engagemang i nämnda råd men tar nu även ett mer övergripande ansvar för den utvecklingsprocess som inletts. En uppgift som är mycket inspirerande och rolig tack vare den kompetenta och engagerade styrelsen liksom fantastiska medarbetare utanför styrelsen. ►

Efter att ha lanserat Svenska Trycket och den nya webbplatsen www.svenska-klubben.ch fortsätter sålunda styrelsens arbete med att utveckla Svenska Klubben, allt för att bättre tillgodose medlemmarnas behov och önskemål.

Som ett led i detta har vi fattat beslut att rekrytera Regionansvariga som ska fungera som regionala medlemskontaktpersoner och bistå Programrådet. Ulla Ringblom är först ut som Regionansvarig för Lausanne. Ulla har stor regional kunskap och ett omfattande lokalt nätverk och kan på så sätt bidra till klubbens fortsatta utveckling.

Vi söker nu en Regionansvarig för Genève och för andra delar av Suisse Romande eller närliggande områden i Frankrike. Hör av er om ni är intresserade!

Med stor glädje kan vi konstatera att närmare 150 personer, medlemmar och potentiella medlemmar, slöt upp till de två lanseringscocktails klubben bjöd in till i Lausanne respektive Genève. Se bildreportaget här i Trycket!

Några kommande programpunkter under hösten som jag speciellt vill rekommendera är Biz-klubbens företagsbesök på Ferring, konstföredrag med Eva Törnqvist om svenska konstnärinnor samt den traditionella jullunchen som i år går av stapeln på Luciadagen den 13 december. Läs mer om dessa och alla andra program här i Trycket och på webbplatsen!

Till sist vill jag, å hela styrelsens vägnar, tacka för det beröm vi fått för de förändringar som gjorts och alla konstruktiva idéer vi fått om hur klubben kan fortsätta att utvecklas.

Vi välkomnar ert fortsatta engagemang!

Fia Lindberg,
oktober 2009
fia@svenska-klubben.ch

På programmet!

Kommande evenemang med Svenska Klubben

Jullunch 13 december

Välkomna till

Svenska Klubbens Julfest

med Jullunch för hela familjen
söndagen den 13 december 2009 kl. 12.30
på Auberge de Soleil i Bursins.

Kom och dela vårt fantastiska julbord
och få en försmak av den stämningsfulla julen.

Lucia kommer naturligtvis och Tomten kommer med klappar till barnen*.
Dessutom väntar överraskningar!

* Har du barn med dig, kom ihåg att ta med paket som Tomten kan dela ut.
Märk paketet/n tydligt med ditt/dina barns namn.

Kostnad:

CHF 65 för medlem, CHF 95 för icke medlem.

Barn 0-5 gratis, 6-15 år CHF 30.

Anmälan och eventuella förfrågningar skickas senast 27 november
till program@svenska-klubben.ch (alt tel: 022-367 10 29)

Balans i portföljen

Bidrag nr 127 om ekonomi av stående gästskribenten Claës Ankarcrona

Det var ett ämne som vi tog upp mycket tidigt, har talat om många gånger och gärna återkommer till – särskilt aktuellt i dessa tider då finanskrisen ruskat om ordentligt i invant agerande.

Allt investering måste ha klara och definierade mål och mycken lagstiftning kräver att bank och kund är överens om vad kunden vill ha och banken skall leverera. Avkastningskrav, riskbenägenhet och tidsperspektiv är viktiga variabler och skall kvantifieras. Detta är ramen – sedan gäller det att hitta innehållet och då blir det genast lite knivigare.

men det är litet som att hävda att det finns fler grundämnen. Uppfinningsrikedomen är dock stor – nya produkter med hög avgiftsnivå tas fram med jämna mellanrum, även om nyskapandet fått sig en riktig törn i finanskrisen.

”

nya produkter med hög avgiftsnivå tas fram med jämna mellanrum, även om nyskapandet fått sig en riktig törn i finanskrisen

Vi har talat om "asset classes" – olika typer av beståndsdelar i en portfölj: aktier, obligationer, fast egendom, råvaror, direktinvesteringar. Ibland görs det försök att skapa nya klasser

Nu finns det inga fixa regler inom investeringsfilosofin för förutsättningarna ändras ständigt (tänk på vad som hände på råvarusidan när Kina kom igång på riktigt) men för att slippa röra runt för mycket i portföljerna försöker man få naturliga balanser så att svängningarna inte blir för stora.

► Urvalet är gigantiskt och processen kan bli omfattande, har man sagt aktie gäller vilket land, vilken industri, vilket företag. I takt med att nya marknader öppnar upp blir valen fler men det finns en viktig och synnerligen uppenbar balansfaktor nämligen respektive lands andel av världsekonomin – att övervikta ett litet asiatiskt land kan ge bra avkastning men öka risken.

Begreppet "balans" är brett, en del tänker på aktie/obligation, andra USA mot Kina, andra fond mot individuell aktie.

Det är intressant att se portföljer skötta i olika länder, hemmamarknaden leder stort, svenska aktier i Sverige, tyska i det landet etc.

Är detta bra – man kan komma långt ifrån en naturlig balans.

Klart är att man bäst känner sina egna företag, det är lättare att hålla en aktiv marknad och man löper lägre risk att bli beskydd för äventyrligheter än om man går snett i t.ex. Vietnam.

Det finns många teorier som analyserar diversifieringars inverkan på risk/avkastning och man kan simulera optimala balanser – går man för långt med en massa olika värdepapper slås fördelarna däremot ut.

Ämnet är egentligen oändligt – man vill ha en stabil portfölj som går upp bra i goda marknader och ned litet i dåliga – ofta oförenliga krav om man inte jobbar hårt med balansen.

Till slut blir det här som på så många andra områden i livet – man vill ha en portfölj som man sover gott om natten med. ■

Årets boklista spikad

Svenska Klubbens bokcirkel köper för året in:

- Inger Alfvén NÄR FÖRNUFTET SOVER (Bonniers 2009)
- Johan Stenebo SANNINGEN OM IKEA (ICA Bokförlag 2009)
- Henning Mankell DEN OROLIGE MANNEN (Leopard förlag 2009)
- Stewe Claeson ÄN JUBLAR FÅGELSÅNGEN (Norstedts 2009)
- Kajsa Ingemarsson BARA VANLIGT VATTEN (Norstedts 2009)
- Jonas Karlsson DEN PERFEKTE VÄNNEN (W&W 2009)
- Ernst Brunner HORNSGATAN (Bonniers 2009)
- Kjell Westö GÅ INTE ENSAM UT I NATTEN (Bonniers 2009)
- Michael Nyqvist NÄR BARNET LAGT SIG (Norstedts 2009)
- Kerstin Ekman MORDETS PRAKTIK (Bonniers 2009)
- Håkan Nesser MASKARNA PÅ CARMINE STREET (Bonniers 2009)
- Herman Lindqvist JEAN BERNADOTTE. MANNEN VI VALDE (Bonniers 2009)
- Stefan Einhorn VÄGAR TILL VISDOM (Forum 2009)
- Monica Fagerholm GLITTERSCENEN (Bonniers 2009)

*Har du frågor om bokcirkeln,
ring Ulla Lundquist, telefon 021 943 38 06
eller skicka e-post till ullalu@gmail.com*

JULPYSSEL

Svenska Skolan och Svenska Klubben
bjuder in till julpyssel för barn
onsdagen den 2 december kl. 14 - ca 16.

>>>

Vi presenterar julpysselaktiviteterna kl.14,
så det är bra om du är där då.

Vi har flera olika pysselstationer och fikar tillsammans.
Svenska Skolans lokaler, 2 bis rue de la Prulay i Meyrin.
Anmälan och förfrågningar till program@svenska-klubben.ch, till den 27 november. Inträde 5 fr.

Vad är tid?

Av Per Harling, stående gästskribent om religion och filosofi

Nu är jag och min hustru Ingrid inne på vårt tredje år som prästpar i denna vackra del av världen. Vad tiden runnit i väg! Vart tog den vägen? Med tiden tycks tiden rusa allt snabbare fram.

Så är nog tidsuppfattningen för de flesta av oss. Ju äldre man blir desto mindre gott om tid. Vem minns inte barndomens eviga tidsocener? Och så är det rent faktiskt. Jag tänker ofta på det när jag möter barnbarnet på datavärldens förnämliga kommunikationsprogram Skype. Han är ständigt i sitt esse, i sitt varande, i sitt NU.

För barnet finns helt enkelt inte den linjära tiden. Barnet tyngs inte av det förflutna och bekymrar sig inte för framtiden, utan lever i det tidlösa ögonblicket. Först i 3-4 årsåldern kan barnet få en vag uppfattning om begreppen då, nu och sedan och det dröjer ända in i tonårstiden innan det utvecklar en känsla för tiden som liknar den vuxnes. När vi därför ibland talar om vikten av att leva i nuet, så handlar det nog ofta om en längtan tillbaka till just barndomens ständiga nu-tillstånd,

utan början av gårdagens minnen eller ängslan för den okända framtiden.

Men vad är tid? Egentligen? I första hand handlar det naturligtvis om den subjektiva upplevelsen av tid i motsats till den objektiva, som definierar åt oss hur lång en sekund, en minut eller en timme är. Den subjektiva tidsuppfattningen är sannerligen oftast mycket subjektiv, beroende på ålder, på den innevarande livssituationen m.m.

”

Tidens gång vid Lac Lemans strand är således en aning långsammare än på Mont Blancs topp.

Den objektiva definitionen av tid har sin egen historia. Redan den märklige kyrkofadern Augustinus (354-430) anade det som nutida astrofysiker är ganska överens om, nämligen att rum och tid kom till samtidigt vid universums födsloögonblick, the Big Bang. Augustinus skrev: "Världen och tiden hade en gemensam begynnelse, världen

har skapats inte i tiden utan samtidigt med den".

Isac Newton (1642-1727) utnämnde 1300 år senare den skapande guden till kosmos' väldige urmakare. För Newton framstod universum nämligen som ett väldigt – och exakt – urverk. Han menade "att absolut, sann och matematisk tid av sig själv och genom sin egen natur flyter i jämn takt utan att stå i förhållande till något yttre".

Tiden kan således inte påverkas av yttre omständigheter, menade Newton. Fel, fel, fel! utropade 1900-talets genialiske vetenskapsman, Albert Einstein (1879-1955). Tiden är relativ, visade han genom sin banbrytande relativitetsteori. Eftersom tiden är en del av rummet (tiden som den fjärde dimensionen vid sidan av rummets tre dimensioner), så påverkas även tiden – liksom ju rummet – av gravitationen. Ju starkare tyngdkraft desto långsammare flyter tiden.

Tidens gång vid Lac Lemans strand är således en aning långsammare än på Mont Blancs topp. Besynnerligt, men sant. Einstein menade t.o.m. att skillnaden mellan det förflutna, det närvarande och framtiden

egentligen bara är en illusion. Människan har dock en tendens att vilja skapa ordning och reda mitt i det illusoriska, och har därför funnit ett sätt att dels mäta den linjära tiden (sekunder, minuter, timmar, som aldrig kan komma igen), dels genom att skapa ett system av den cykliska tiden, d.v.s. dygnet, månaden, året, där vi återkommer till samma punkt om och om igen vid nytt dygn, ny månad, nytt år.

Kanske är det helt enkelt som T S Eliot skrev i en dikt om tiden:

"Nuvarande tid och förfluten tid är kanske båda närvarande i framtida tid och framtida tid innehållen i förfluten tid.

Om all tid är evigt närvarande är all tid omöjlig att förlissa." ▶

►Nog om den objektiva tiden, men åter till kyrkofadern Augustinus, som skrev om den subjektiva tidsupplevelsen:

”

Det förflutna finns i dina minnen. Det närvarande finns i dina sinnen och framtiden finns i dina visioner.

Var vårt fokus ligger i vår egen tidsupplevelse skiftar från tid till tid och från kultur till kultur. I till exempel stora delar av Asien har jag en känsla av att fokuset på dåtiden (som en källa till vägledning och visdom) är större än på nutid och framtid. I vår egen västvärld däremot tenderar vi att bli mer och mer orienterade mot vår egen tid (och släpper därmed vägledningen från den gångna tiden) och – framför allt – mot framtiden. Däri ligger också mycket av problemet i vårt livsfokus.

Tiden hetsar, säger vi. Tiden jagar oss. Tiden räcker inte till. Tid är pengar. Vi har ständigt ont om tid. Klockan är slagen. Tiden blir personifierad på ett märkligt sätt. Den tycks alltmer bli vår fiende i stället för vår stöttande vän.

I dag talar man alltmer om tidens tidstjuvar: dels stressen, som handlar om upplevelsen av att inte ha kontroll över tiden, dels bristen på koncentration, ett resultat av att vi är så övermåttan överstimulerade av att ständigt vara "uppkopplade" (e-mail, sms, mobiltillgänglighet m.m.).

Jag känner dagligen själv igen dessa tidstjuvar, ska erkännas! Det finns en underbar barnbok (som nog vuxna i ärlighetens namn har större behållning av) som tar upp detta tidsfenomen, nämligen Michael Endes Momo eller kampen om tiden. Boken har blivit en modern klassiker, som handlar om den lilla flickan Momo och hennes vänner, som går in i kamp mot de grå tidstjuvherrarna som plötsligt invaderar deras drömstad och förvandlar den till en obarmhärtig stressmiljö, där ingen egentligen har tid att bry sig om någon annan än sig själv. Läs den, om den fortfarande är oläst i ditt liv! Den är en klok filosofisk guldgruva. På baksidan av boken sammanfattas dess innehåll med bl.a. orden: "Tid är liv. Och livet bor i hjärtat. Och ju mer människorna sparade in på detta, desto fattigare blev de". ►

Jag måste erkänna: Jag tillhör den fattigaste av fattiga i detta avseende. Tidsstressen förde mig tidigt i livet (30-årsåldern) till utbränningens kalhyggslandskap. Jag blev utbränd för att jag brann för livet. Min egen livstäckning handlade om kraven att ständigt finnas till hands för andra – men sällan för mig själv och de mina. Så den första insikten efter min egen utbränningserfarenhet var just detta: att jag behövde mig själv.

”

Jag behövde min egen tid. Jag behövde regelbundna

jag-tider där jag kunde vara lyssnande till mina egna djup, inte nödvändigtvis för att finna en mening, utan för att finna livets grundpuls, och lära mig att inte ständigt leva i framtiden, utan i nuet.

Jag misslyckas dock ständigt med denna insikt och jag jobbar fortfarande med det.

I den kristna filosofiska traditionen talas det om två tidsbegrepp. Det ena är Kronos, det vill säga just den mätbara tiden (kronologi, kronometer m.m.), den som inte sällan hetsar och jagar oss. ►

Swiss Watchmakers breakthrough!
Now available after years of development

**WORLD'S VERY FIRST
DIGITAL
WRIST
WATCH**

Flashes time and date directly in numerals

This is new! This is good! Know the time exactly to the second by a quick glance at this strikingly designed Swiss jewelled-movement wrist watch. Flashes hour, minute, and date in large, clear numbers. Gold or silver-tone case (specify), tarnishproof stainless steel back, satin-brushed dial. Sweep-second hand, black leather strap. Shock-resistant, unbreakable mainspring.

Have the time of your life for only \$24.98 ppd. 10-day money-back guarantee. 1-year warranty. AND SENSATIONALLY LOW PRICED: only \$24.98 PPD.

A MAN'S WORLD
Dept. D-108, Lake Success, N.Y. 11040

100% ACCURATE

ONLY \$24.98 ppd.

SEND TODAY FOR 10-DAY NO-RISK TRIAL!

A MAN'S WORLD, Dept. D-108
Lake Success, N.Y. 11040

Please send me: Digital Wrist Watch(es) Gold Silver @ \$24.98.

Charge my Discover/Club account # _____

I understand that if I am dissatisfied for any reason, I may return watch within 10 days for full cancellation of charges.

Signature: _____

Name: _____

Address: _____

City: _____ State: _____ Zip: _____

"Know the time exactly to the second"

Digital tid till salu i annons från 1968.

► Det andra är Kairos, den icke mätbara tiden, evighetens nedslag, ögonblicket då "tiden står stilla", det vill säga de där stunderna i livet som inte säl- lan finns djupt bevarade i våra hjärtan. För mig personligen tillhör dessa ögonblick några av de viktigaste milstolparna i mitt liv, där Guds Kairos plöts- ligt gjort ett nedslag i Kronos. Mitt i tidens stress behöver vi ständigt påminna oss vikten av återhämtningstiderna, då vi får vara öppna för de krav- lösa Kairos-ögonblicken, där livet får möjlighet att fördjupas och mogna. För några år sedan skrev jag en psalm (nr 827 i Psalmer i 2000-talet) om detta:

"Vad är det för fel på tiden som aldrig tycks räcka till?"

Vad är det för liv, vad är det för tid som för oss dit vi inte vill?"

Så kommer Du mitt i tiden och talar om evighet, det eviga nu, det nu som är Du, långt mer än vi anar och vet.

Vad är det för fel på tiden som bränner ut människans själ?"

Vi drivs av dess slag, vi följer dess lag och mänskan

blir tidshetsens träl.

Bli stilla, min själ, i stormen, som tjärnen i skogens ro.

I stillheten sker att djupen du ser och själen kan bottna i tro."

Det finns ett gammalt svenskt uttryck, som är viktigt att ständigt påminna sig: "Skynda långsamt". I Schweiz finns ett ordspråk, som egentligen han- dlar om samma sak: "Allt kan köpas, utom tid". Någon annan har sagt: "Den rätta tiden att koppla av är när man inte tror sig ha tid med det". Ett av mina favoritcitrat kommer från förfat- taren C S Lewis:

"Nuet är den punkt där tiden vidrör evigheten".

Betänk att ett ögonblick kan vara en evighet! Barnet vet det- ta. Lär av barnet i dig. ■

Private Banking – en högst personlig affär

Vi tar oss tid att hitta den bästa lösningen för dig. Välkommen att kontakta oss för ett personligt möte.

Storlagen uppslutning
 Närmare 150 personer kom till Svenska Klubbens Lanseringscocktail i Lausanne den 24 september och i Genève den 1 oktober. Stämningen var hög och minglandet intensivt.

Jul på svenska

Snart är det jul! Hos oss hittar du de typiska juldekorationerna. Titta in i vår online shop

www.scandinavianatmosphere.com

Välkommen!

www.scandinavianatmosphere.com

Ligger artigheten i språket?

stående gästskribenten Claës Ankarcona skriver om det svenska språket

De olika språkens krumelurer blir väl aldrig mer uppbara än när man skall avfatta en skrivelse, skriva ett brev till någon, förbereda en presentation eller hålla tal.

Allt efter innehåll och tillfälle kan språket växla från "kansli-svenska" till högravande gir-langer i ett högtidstal eller till uppmuntrande och uppeggande formuleringar under en säljkonferens.

Innehållet kan vara hur bra som helst men om språkdräkten inte passar blir språket inte effektivt. Tittar man sedan på denna språkdräkt hos olika språk blir det hela väldigt intressant.

Tänk bara på hur vi inleder t.ex. ett brev, hur vi tilltalar någon i brevet och hur det sedan avslutas. Fullt klart slår franskan alla rekord i sirlighet, med dessa magnifika men intetsägande avslutningar – som ibland tar två rader. Och aldrig skulle en myndighet tilltala en person med "tu" – nej. "vous" skall det vara. Tyskan har sitt "Sie", spanskan "Usted" och det mest praktiska språket av alla, engelskan har sitt oändligt härdiga "you".

Rätt tilltal sätter tonen från början. "Ni" blev aldrig populärt i svenskan och under den värsta fasen av dureformen blev det närmast ett skällsord använt av förtryckande institutioner. Det blev du för hela slanten men användningsfrekvensen växlar över åren. Man kan i dag gå in i en affär i Stockholm och inte bli duad (men – är det språkbruket eller den tilltagande gråhårigheten som påverkar)?

"tjena – läget"?

Med den rättframhet som numera utmärker svenska myndigheter "ombeds du att inom 10 dagar lämna ytterligare upplysningar. Med vänlig hälsning – Försäkringskassan". Tänk om vi skulle avsluta med: "I avvaktan på edert ställnings-tagande i denna fråga tecknar vi med utmärkt högaktning och med våra bästa välgångsönskningar".▶

► Varför verkar vissa språk mer "artiga" än andra? Beror det på att människor relaterar till varandra så olika i olika delar av världen? Jag har tidigare skrivit om den förlägnade tystnad som drabbar en svensk morgonhiss om någon kommer in och säger ett glatt "god morgon"!

Är man t.ex. extremt artig i fransktalande Schweiz – mer så än i öster? Lånar sig franskan bättre till artigheter än tyskan? Är svenskar oartiga? Är folk mer artiga i områden där man lättare stöter på och/eller stöter ihop med andra människor? Är trängsel artighetsbefrämjande – tvingas man att klämma fram ett "pardon" i alla lägen?

För min del tycker jag det är befriande att leva i en miljö och använda ett språk som ger en intrycket att man både ser sin omgivning och blir sedd av den.

Jag trivs med ett "bon jour M" – det sitter bra på franska men hur skulle det låta på svenska: "god dag min herre"?! Bli det inte snarare "tjena – läget"?

Moss då. Claës ■

Svenskundervisning för barn & ungdom

Svenska Skolföreningen, Lycée International söker lärare till hösten

Vi söker en person som kan undervisa i svenska ett par timmar i veckan på Lycée International i Ferney Voltaire.

Prioritet ges till utbildad lärare eller person med liknande erfarenhet av undervisning av barn/ungdom.

Vi talar, läser och skriver på svenska. Vi lär oss något om svensk litteratur, historia och geografi.

Sedan 1973 bedriver Svenska Skolföreningen undervisning vid det internationella högstadiet och gymnasiet i Ferney Voltaire, Frankrike. Eleverna följer den franska läroplanen och har kompletterande svenskundervisning två lektionstimmar per vecka. Undervisningen bedrivs i små grupper och finansieras med stadsbidrag och en mindre skolavgift.

Högstadiet och gymnasieeleverna undervisas på Collège och Lycée International de Ferney Voltaire. Låg- och mellanstadiet undervisas i Divonne les bains på onsdagseftermiddagarna.

För mer information kontakta:

Cecilia de Marigny (ordförande)
33 4 50 99 07 38
ceciliademarigny@yahoo.com
eller
Kristina Sandström (kassör)
33 4 50 20 74 62
tina.sandstrom@wanadoo.fr

Besök även hemsidan:
www.lyferney.net

På programmet i höst!
Kommande evenemang med Svenska Klubben

Konstföreläsningar

En serie föreläsningar med Eva Törnqvist

Som vi beskrev i förra numret av Svenska Trycket är hösten full av konst! Varmt välkomna till ytterligare konstföreläsningar med Eva Törnqvist:

Tisdag den 27/10:
Sigrid Hjertén

Tisdag den 10/11:
Vera Nilsson & Siri Derkert

Tisdag den 24/11:
Lena Cronqvist &
Karin Mamma Andersson

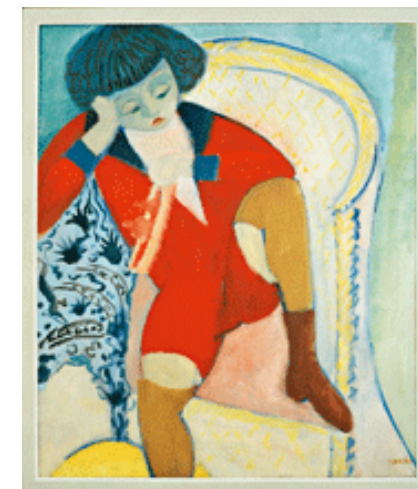
Tid & Plats:
Klockan 19.00 hos Eva Törnqvist
5, Rampe de Cologny i Cologny

Kostnad: CHF 20 att betala på plats

Anmälan: eva.tornqvist@gmail.com

Vi bjuder på ost och vin.

Begränsat antal platser så skynda att anmäla dig!

Pojke med leksaksbil av
Sigrid Hjertén

Välkomna!

Självkänsla på jobbet – en viktig resurs

Av Annika Månsson, karriärcoach, ledarskapsutvecklare och föreläsare

Under mina föreläsningar observerar jag ofta ett och samma fenomen när jag ber deltagarna att svara på frågan: "Vilka är de 5 viktigaste personerna i ert liv?"

(Innan du läser vidare, föreslår jag att du gör samma övning; skriv ner de 5 viktigaste personerna i ditt liv.)

Väldigt sällan är någon deltagare själv med på sin "5 i top lista". Ibland händer det att en eller annan tagit med sig själv på sjätte plats och då ofta inom parentes. (Du själv då? Är du med på din lista?)

Det här förvånar mig alltid lika mycket. Vem är viktigast i ditt liv om inte du själv?

Efter övningen säger ofta deltagarna: "OK, men vad bety-

der det egentligen att själv vara den viktigaste personen?"

Det betyder helt enkelt att respektera sig själv och sina behov, att ha en god självbild och självkänsla. Med en hög självkänsla och tilltro till sig själv slutar man att jämföra sig med andra och strävar mindre efter uppskattning till varje pris.

En hög självkänsla ger inte bara känslan av att man duger som man är och inser sitt värde oberoende av yttre faktorer, utan medför också att man behåller en viss inre stabilitet även när det blåser hårt.

En låg självkänsla ger små förutsättningar att klara den höga förändringstakten som råder i arbetslivet och är dessutom en återkommande orsak till många konflikter på arbetsplatser. ►

Hur känner du dig där du sitter på jobbet egentligen?

”

Förstärk din syn på dig själv och ditt värde som person genom att stanna upp och ge dig själv uppskattning.

Alla behöver bli bekräftade och älskade men med en låg självkänsla saknar man förmågan att bekräfta sig själv. Med en mager självkänsla är man aldrig helt nöjd med sig själv, man har svårt att sätta klara gränser kring sig själv och fokuserar mycket mera på vad andra tycker och tänker än på vad man själv vill och behöver.

Det är alltså klokt att investera i en hög självkänsla och det finns många tillvägagångssätt. Här följer några:

Förstärk din syn på dig själv och ditt värde som person genom att stanna upp och ge dig själv uppskattning.

- Vilka är dina 5 främsta egenskaper?
- Hur förstärker dessa egenskaper din självkänsla?
- Vad är du mest stolt över i ditt liv?
- När får dessa sidor blomstra?

Var medveten om dina styrkor.

Vilka är dina 10 främsta personliga styrkor som hjälper dig genom livet när det blåser hårt?

Var uppmärksam på dina tankar.

Är de positiva eller negativa för din självkänsla?

Föreställ dig att du är en människa med hög och sund självkänsla och att du duger precis som du är. Håll fast vid bilden en stund. Var det lätt eller svårt?

Avsluta varje dag med att skriva ner det du är nöjd med från den gångna dagen, vad som har varit bra med dig själv idag.

Umgås med dig själv. För mycket spring i ekorrhjulet gör att vi till slut kan må riktigt dåligt. Det är viktigt att njuta av ditt eget sällskap. Ge dig ett litet avbrott då du slappnar av och slipper vara problemlösare. Det är du värd! ■

Biz-klubbslunch med Oriflame

Rapport från Biz-Klubbsevent den 17 september

Ett 30 tal svenskar slöt upp den 17 september i Lausanne för Biz-klubbens lunchföredrag där Gabriel Bennet, finanschef på Oriflame berättade om företagets affärsmodell och fascinerande utveckling.

Oriflame's Gabriel Bennet och Biz-klubbens Daria Tolstoy

Stämningen var god och presentationen fortsatte längre än planerat tack vare det stora intresset och de många frågorna från alla dem som samlats. Gabriel uppskattade att som omväxling tala till konsumenterna i stället för investerare.

Anette Salsgård, Pia Batistier och Fredrik Stahle.

Om du inte kunde vara med vid lunchen kan du läsa mer om Oriflame på www.oriflame.com eller genom att titta i septembernumret av Svenska Trycket. ■

Svenska Klubbens programansvariga Cecilia Hebbel och medlemsansvarige Claes Berglund flankerar glada åhörare.

Lyckad Golfdag i Vuissens

Golfaren Anette Zandhoff rapporterar

Gänget efter en lyckad golfdag den 13 september med Svenska Klubben i Vuissens som bjöd på optimala förhållanden

Jag fick klara mig utan frukost på sängen denna sommar. Vardag som helg fortsatte det vackra golfvädret. För min del blev det nog rekord vad gäller tävlingar och sällskapsgolf!

I Vuissens fick vi återigen en vacker sensomardag utan vind och helt optimala förhållanden att spela på. Golf är och förblir en viktig del av livet. I alla fall om man spelar lika bra som Anders Sjöberg från Lausannes Golfklubb. Han har inte varit med på många år och trots det blivit bättre med åren!

Denna fantastiska sport där man vid 50 kan vara bättre än

vid 30. Anders gick runt banan med 3 över par, dvs brutto 33. Han kunde lika gärna ha spelat i Crans Montana Open. Då hade han förstås haft konkurrens av Norén och grabbarna. Gratiss till detta fina resultat! Anders tog även "longest drive", inget att göra åt. Självt blev jag faktiskt tvåa efter Anders denna dag, en tjej som blir tvåa brutto...det är bra! Netto spelade ovannämnda bra resultat, men även Ann Carlioth, Pierre Gfeller, Ove Jonsson och Louise Hermelin skötte sig bra på Vuissens fairways och framförallt Green.

Vissa hade lite problem och tre av puttarna visade sig iväg. ►

► Vi var alla vid gott humör och stämningen hög vid den alltid lika trevliga "svensk-dukningen" och menyn i svensk tappning. Naturligtvis hade vi som vanligt hissats svenska flaggan i dagens första timma. Extra sponsorer gjorde att alla fick priser denna söndag.

Golf förlänger livet! Speciellt om man förblir glad efter en mindre bra runda!

För Svenska Klubbens golfsektion
Anette Zandhoff ■

Tolstoy Associates

Ser Människorna, Realiserar Möjligheterna

TOLSTOY
associates

Visionen förmedlas.

Målen är tydliga.

Strategin är på plats.

Affärerna utvecklas.

Lösamheten förbättras.

Planerna implementeras.

De anställda är engagerade.

Allt går som på räls - resultatet när ni arbetar med Tolstoy Associates.

Ring för ett informellt samtal för att hitta lösningar till era utmaningar

+41 79 833 23 50

www.tolstoyassociates.com

Lars Torstenson besöker Munskänkarna

Vinmakare Lars Torstenson gästföreläser för Munskänkarna Genève torsdagen den 29 oktober 2009 kl. 19.30 på Hôtel Chavannes-de-Bogis

Lars Torstenson, född 1958, ursprungligen journalist, utbildade sig till vinmakare i Frankrike, ledde 1988–2005 vingården Domaine Rabiega i Provence som då ägdes av Vin & Sprit. Torstenson är känd för att ha gått i bräschen för vinutvecklingen i sydöstra Frankrike (Provence) och skapade många nya viner som Clos Dière och Rabiega Rouge. Flera internationella utmärkelser, utsågs 1994 till Vigneron de l'Année av mat- och vinmagasinet Gault Millau.

Arbetar sedan 2006 som så kallad flygande vinmakare och ger som sådan konsultråd till vinproducenter runt om i världen. Torstenson har även skrivit ett flertal böcker, både fackböcker om vin och skönlitterära verk utgivna i Sverige och Danmark.

I mån av plats är vinintresserade medlemmar i Svenska Klubben välkomna att delta i denna unika sammankomst!

Lars Torstenson kommer att leda oss den svåra vägen från druva till färdigt vin i flaska. Vilka faktorer är det som påverkar det färdiga vinets smak och karaktär? Klimat, jordmån, jäsning- och lagringsprocess, etc. Vi kommer givetvis att prova ett antal av Lars utvalda viner som belyser det ovanstående.

Efter provningen kommer vi som vanligt att inta en enklare måltid.

För anmälningar kontakta Eric Renlund, e-mail: ericrenlund@hotmail.com eller per telefon 027-483 35 87 senast den 27 oktober.

Anmälan är bindande. Återbud skall lämnas senast 24 timmar innan provningen.

CHF 80:- för icke medlem inkluderar provning och måltid.

CHF 50:- för endast provningen.

Åke Sörman

Ordförande

Svenska profilen

Fredrik Tegenfeldt frågar ut en svensk profil i Schweiz

Thérèse Björk

Human Rights Officer vid "The UN High Commissioner for Human Rights". Gift med Lars. Mamma till Paula, Rebecca, Alexander & Zoé. I Schweiz sedan 4 år.

Hej Thérèse, hur hamnade du i Schweiz?

Jag rekryterades till en tjänst på FN, först med två-års kontrakt.

Bäst med Schweiz?

Vackert, nära till mycket att se och upptäcka och hög standard på sjukvård, infrastruktur osv. Dessutom är Schweiz fascinerande med sina olika kultur-yttringar och att man faktiskt kan se ett TVprogram där schweizare joddlar iklädda traditionell alpklädsel en lördagkväll.

Mindre bra med Schweiz?

Det är viktigt att passa in och grannar tycks ha en enorm koll på varandra.

Hur schweizisk är du på en skala och varför?

Jag är nog mest schweizisk i den mån schweizare och svenskar har en del drag gemensamt. Jag kan inte komma på något konkret exempel på vad som blivit mer schweiziskt sedan vi flyttade hit, även om det säkert finns.

Vad bjuder du icke-svenska gäster på när du verkligen vill imponera med svensk mat?

Gravad lax eller kanske Wallenbergare. Svenska traditionella bakverk som kanelbullar och lussebullar brukar barnen få ta med till skolan och vi bjuder gärna vänner på det också.

Vad är det som du inte hade tänkt köpa som ändå hamnar i din gula IKEA kasse?

Tja, servetter, ljus och blommor tänker jag oftast köpa. Men en och annan sak från barnavdelningen och kanske något från köksregionerna eller ordna och sortera kan hända slinker ner mer oplanerat. Sen måste jag förstås ha en hel del plats för all svensk mat som ska ner, särskilt kaviar.

Vad ser du som markanta skillnader i jobbkultur mellan Sverige och Schweiz? Och var finns det likheter?

Jag jobbar ju på FN så jag har svårt att uttala mig om den schweiziska jobbkulturen. ►

Svenska profilen

Thérèse Björk

Det som framför allt slagit mig i skillnaden mellan FN och Sverige är nog möjligheterna att kombinera jobb och familj. Sverige har ett fantastiskt mycket mer förmånligt regelverk för föräldrar och ett barnomsorgssystem som bygger på två arbetande föräldrar, vilket ger större valmöjligheter. Dessutom finns på många arbetsplatser en stor förståelse för att anställda har ett liv utanför sitt arbete. FN har generellt sett en bit kvar dit.

Thérèse Björk, en svensk profil som fortfarande avvaktar med att köpa gökur.

Vart går alla sverigeboende svenskars skattepengar? Vad gör t ex du som internationell funktionär hela dagarna?

Mina barn skulle säga att jag försöker rädda världen och även om det inte är så enkelt så ligger det en hel del i det. Till stor del är min roll att göra vad jag kan för att FN och andra länder uppmärksammar svåra situationer vad gäller mänskliga rättigheter som mina kollegor i fält arbetar med, men det kan t.ex. också handla om att hjälpa länder att förbättra situationen i deras eget land på olika sätt eller stödja kollegor i andra delar av FN att arbeta med mänskliga rättigheter.

Hur sammanfattar du livet i Schweiz?

Lugnt och trevligt, för vår del väldigt internationellt. Ett mycket behagligt liv!

Och slutligen, om du inte redan har ett, varför dröjer du med att skaffa dig ett gökur?

Vågar man säga att svaret ligger på den estetiska sidan? ■

Svenska Innovationer

Claes Berglund om svenska innovationer och innovatörer genom tiderna

1800-talets svenska uppfinningar i urval

Svenskarna fortsätter att uppfinna i stor skala under 1800-talet.

Säkerhetständstickan uppfanns av kemisten och uppfinnaren **Gustaf Erik Pasch** och patenterades i Sverige 1844. **Alfred Nobel** uppfinnar Dynamit 1865. Han följer upp "pangsuccén" med spränggelatin och Nobelkrutet.

1874 introducerar **Carl Daniel Ekman** sulfitprocessen för tillverkning av pappersmassa från träflis.

1877 uppfinnar **Gustaf de Laval** mjölkseparatorn. 1883 patenterar han en ångturbin.

1878 introducerar **Willgodt Odhner** räknemaskinen för allmänt bruk.

Carl Richard Nyberg fick patent på blåslampan år 1881. År 1888 konstruerar Frans Lindqvist Primusköket.

Samma år uppfinnar **Johan Petter Johansson** rörtången.

Några år senare, 1892 uppfinnar han också skiftnyckeln.

Mindre känd är kanske **Jonas Wenström**, mannen bakom utvecklingen av trefasssystemet för växelströmsmotorer, generatorer och överföring av högspänd växelström som patenterades 1891. Jonas Wenströms uppfinning lade grunden för det blivande storföretaget ASEA.

År 1889 uppfann grosshandlare **Andreas Tengwall** gaffelpärmen och år 1890 fick han patent på den under namnet Triopärmen. ■

HALLOWEEN DISCO!

Välkommen alla läskiga kids mellan 5-10 år!!

30:e oktober kl. 18:30 (Sista spökdansen 21:00 ☺)

SVENSKA SKOLAN
(2 bis, rue de la Prulay/Meyrin)

Disco, lekar och läbbiga tilltugg

Inträde: 5 fr
För anmälan (senast 23:e Okt) och frågor
Camilla Cordischi +41 795541817
ccordischi@yahoo.se

Knep & knåp

Smått & gott för yngre svenskar
Av Ulrika Scheffer Lequet

STUNG UPP!

Plocka äpplen
(Melodi: Björnen sover...)

Plocka äpplen,
röda mogna
Hela korgen full
Nu har vi så många
för vinterdagar långa
Plocka äpplen, plocka äpplen
Nu är korgen full!

Hitta rätt ord

Arg som ett.....
Glad som en.....
Smutsig som en.....
Långsam som en.....
Klok som en.....
Stark som en.....

(svar: bi, lärka, gris, snigel, uggla, oxe)

Skrattar bäst.....
Som man bäddar.....
Vill man vara fin.....
Stor i orden.....

(svar : som skrattar sist- får man ligga
- får man lida pin - liten på jorden)

- **Gör en höstkrans**
- Plocka massor av vackert
- färgade höstlöv i skogen eller parken. Klipp ut en ring av brunaktig papp. Sy sedan med tråd eller häfta fast de yvigt spretande löven på pappringen. Sedan kan du dekorera kransen med röda bär, kottar eller varför inte kastanjer. Vips så har du säkert trollat fram den läckraste dörrkransen i grannskapet.

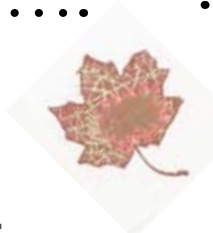
(Av Ulrika Strokirk Lilja)

PYSSEL

- En av barndomens mest uppskattade leksaker var en tygcirkus som jag fick av min moster. När mamma tog fram den blev det cirkusföreställning i många långa timmar. Lindansösen, trollkarlen, lejonet och de andra dockorna fick liv och ställdes till med en förtrollande cirkusshow. Dockorna är sydda av filt och stoppade med vadd. Cirkustältet kan ni göra genom att sy tygfickor och stoppa in pappskivor. Taket kan ni göra på samma vis och sedan stöd-

ja med en pinne i mitten.

(Av Ulrika Strokirk Lilja)

...mera knep & knåp

Sortez le 25 octobre

Dimanche 25 octobre, dès 11h, entrée libre

Le Signal de Bougy vous propose une assiette des «Diablotins» et animations au restaurant self-service dès 11h. Un cortège avec les enfants déguisés dès 13h30, par beau temps seulement (rendez-vous sur la terrasse du restaurant). Un spectacle jeune public à 14h à l'intérieur du restaurant (entrée libre), avec la Compagnie Jour de Rêve.
www.signaldebougy.ch

Hitta rätt ord

1. Ett litet djur på fyra ben med stor svans. Den klättrar bra och hoppar lätt mellan grenarna i träden. Den tycker om nötter.
Svar:.....

2. Man har sina saker i den och bär den på ryggen när man är ute och vandrar.
Svar:.....

Grattis Herr Gurka!

Lennart Hellsing som varit aktiv barnboksförfattare och rim- och ramsmakare i över 60-år fyller 90! Han har bland annat skrivit Här dansar Herr Gurka (1977, Welams vädermödor (2008) och nu i år är Lennart aktuell med Lillebror och natten (2009). Mer om Lennart Hellsing och hans böcker på hemsidan - hellsingland.se. Du kan höra Lennart sjunga sina sånger på YouTube. Den 22 oktober öppnar en Hellsing-utställning på Junibacken i Stockholm.

Svar 1: smörgåsen 2: för att det är för långt att gå 3: löftet 4: förra årets kurrägömma vinnare

- Gåtor:
1. Vilket djur kommer smöret från?
  2. Varför flyger fåglarna söderut?
  3. Vad kan man bryta utan att röra vid det?
  4. Vad kallar man ett skelett i en garderob?

Välkomna till Svenska kyrkans

Julmarknad

i Centre Pluriculturel d' Ouchy (CPO)
Ch Beau-Rivage 2, Lausanne

Lördag 5 dec kl 11.00 - 18.00

Söndag 6 dec kl 11.00 - 17.30

Luciatåg båda dagarna kl 16.00

Gudstjänst på söndagen kl 11.30 med Per Harling och Svenska kören i kyrkan La Croix d' Ouchy (bredvid julmarknaden), varefter serveras lunch med köttbullar.

Försäljning av

svenska matvaror, lutfisk, hembakat bröd, pepparkakor, svensk hemslöjd, ljus, julpyrdnader, böcker, CD, lösgodis och mycket annat

Servering av

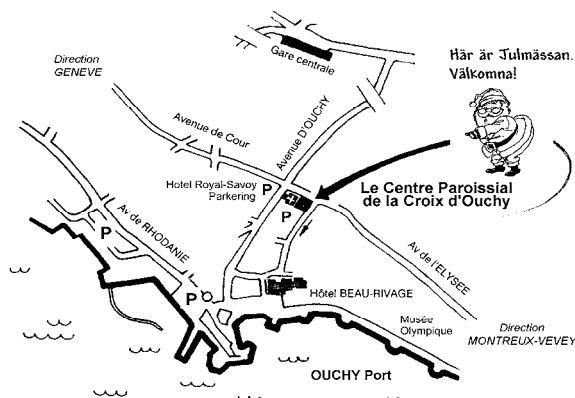
kaffe med bröd, prinsesstårta, smörgåsar, varm korv samt glögg

Barnens paradis

med jultomte, fiskdamm, pyssel, saft och bullar

Tombola

Fina vinster!

Utlandssvenskarnas parlament en succé

Text SVIV - Föreningen Svenskar i Världen

Utlandssvenskarnas parlament i Stockholm den 19 augusti blev en oerhört lyckad dag där de tio arbetsgrupperna diskuterade fram en rad mycket intressanta resolutioner. Även de inbjudna politiker som medverkade var mycket vänligt inställda till SVIVs frågor. Socialdemokraternas Leif Pagrotsky sa bland annat att en specifik minister med ansvar för utlandssvenskarna borde inrättas.

Totalt deltog 200 personer i Utlandssvenskarnas Parlament 2009, en enorm ökning jämfört

med 2007 års parlament, då drygt 120 personer var med. Svenskar i Världens styrelseordförande Ulf Dinkelspiel sa under sitt avslutningstal att han är övertygad om att Utlandssvenskarnas Parlament är här för att stanna, och att det med tiden kan bli en institution.

En mer utförlig rapport från evenemanget med bilder och en presentation av resolutionerna kommer att finnas tillgänglig på SVIVs hemsida (www.sviv.se) så snart alla gruppsammanställningar kommit in. Nedan kan ni redan nu

finna redovisningen från grupp nio, som avhandlar Ungdomsfrågor.

1.Skrota egen urvalsgrupp vid högskoleantagningen

Mottagare: Jan Björklund, HsV, Riksdagens utbildningsutskott

Bakgrund: Fr.o.m. hösten 2010 kommer utländska ansökningar till svenska universitet att behandlas inom en särskild kvot. Sökande med icke-svenska betyg blir en egen urvalsgrupp, och kommer inte att konkurrera med svenska sökande. Platserna kommer att fördelas utifrån antal behöriga sökande, vilket gör att det blir få platser i urvalsgruppen att konkurrera om. Det handlar inte längre främst om kompetens, utan antal sökande inom kvoten. Detta kan anses stå i strid med EU-rättsprincipen om lika behandling av sökande till antagningen.

Resolutionsförslag: Ta bort den särskilda urvalsgruppen för sökanden med utländska betyg. Låt istället även sökande med utländska betyg ingå i meritpoängssystemet, och se över hur deras kvalifikationer kan integreras i meritpoängssystemet.

2.Upphäv krav på tvåårig Sverigevistelse för studiemedel

Mottagare: Riksdagens utbildningsutskott, Utbildningsdepartementet, CSN

Bakgrund: För att ha rätt till studiemedel i Sverige, krävs det enligt studiestödslagen att man bott i landet i två år innan studierna påbörjas. I lagen finns dock ett undantag, som gäller personer med andra medborgarskap som kan påvisa avsikter till en varaktig vistelse i Sverige, exempelvis genom sökande av uppehållstillstånd, eller giftermål med EU-medborgare. Undantaget finns, men tillämpas idag inte på utlandsboende svenska medborgare som vill studera i Sverige, men inte bott två år i Sverige.

Resolutionsförslag: Undantaget bör även gälla de svenska medborgare som inte bott två år i Sverige, men som kan påvisa avsikter till en varaktig vistelse i Sverige.

3.Ge utlandssvenskar tillgång till inloggningsuppgifter på studera.nu

Mottagare: VHS, HSV

Bakgrund: På www.studera.nu

kan man anmäla sig till svenska universitet och högskolekurser online. Det är också här man kan följa sin ansökan, och svara på ett antagningsbesked. För att kunna använda hemsidans tjänster krävs inloggningsuppgifter. Dessa ges, som i många andra fall, endast till personer som är skrivna i Sverige. Man använder alltså folkbokföringsregistret vilket gör att svenskar som är skrivna utomlands inte får tillgång till sidans tjänster. Hemsidan vänder sig rimligen till alla svenskar som vill studera i Sverige, och inte enbart till de svenskar som är bosatta i landet.

Resolutionsförslag: Se över hur svenskar som inte är skrivna i Sverige ska få tillgång till digitala tjänster. Pinkod och inloggningsuppgifter på studera.nu bör kunna tilldelas svenska medborgare i utlandet.

4.Portal på webben

Mottagare: Européens dans le monde

Bakgrund: EU arbetar för att underlätta ungas rörlighet inom unionen, och för ökat samarbete mellan högskolorna. Det är dock fortfarande en svårighet för de ungdomar

som vill ta examen vid ett universitet utanför hemlandets gränser att finna information om vilka möjligheter som finns, och hur ansökningsprocesserna går till.

Resolutionsförslag: (a) För att underlätta för de ungdomar som vill ha en utländsk examen, bör man se över möjligheterna att inrätta en webb-portal med jämförbar information om olika länders och universitets examensmöjligheter och hur deras ansökningsprocedurer fungerar.

Resolutionsförslag till SVIV: (b) Utifrån ovanstående, bör man se över hur föreningens hemsida kan användas för att underlätta för unga svenskar som vill söka sig utomlands för att studera.

5.Hemvändarstöd för unga svenskar

Mottagare: SVIV

Bakgrund: Många svenskar som vuxit upp med sina föräldrar i utlandet, och sedan flyttar till Sverige kan ha svårigheter att komma in i samhället, och ett behov av ett nätverk och stöd från andra med samma erfarenheter.

Resolutionsförslag: SVIV bör se över möjligheten att starta en sådan verksamhet. Detta kan också vara en möjlighet för föreningen att hitta fler unga medlemmar.

6.Mjuka värderingar

Mottagare: SVIV

Bakgrund: Företag som skickar anställda utomlands ger säl-lan det stöd som individen och dess familj kan behöva för att komma in i ett nytt land, vad beträffar "mjuka värderingar"; d.v.s. känslor, upplevelser och

tankar som omställningen in-
nebär.

Resolutionsförslag: SVIV bör uppmärksamma företag på det här behovet: Både vid ut- och hemflytt. En första målgrupp att rikta sig till kan vara förenin-gens företagsmedlemmar.

Följande personer medverkade i arbetsgruppen: Johannes Danielsson, Hanna Hallin, Gita Paterson, Leif Strandberg, Sara Wallén, Sofie Modin, Peter Pettersson, Tor Jernudd, Paul Alwindi. ■

AKUTTANDVÅRD 7/7

Vevey 058 234 00 10
Rue du Collège 3
1800 Vevey

Lausanne 058 234 00 20
Voie du Chariot 4-6, Mercier A
Flon - 1003 Lausanne

Vår tandlossningsspecialist
är från Sverige och alla våra
tandläkare talar engelska

SWISS DENTAL CLINICS GROUP

Vi hjälper dig
att bevara ditt
LEENDE

Estetisk tandvård
Blekning av tänder
Fyllningsterapi
Protetik-Kronor
Broar-Skalfasader
Implantatbehandling
Tandlossningsbehandling
Profylax
Tandhygienistbehandling

www.ardentis.ch

SCHWEIZISKA NÖDNUMMER:

144 Ambulans, Första hjälpen
117 Polis
118 Brandkår
1414 Rega (Räddningstjänst bergen)
1415 Air-Glacier

SVERIGES AMBASSAD

Bern

SVERIGES AMBASSAD BERN

Schwedische Botschaft
Bundesgasse 26
3011 Bern

Tel: +41-31-328 70 00 / +41-31-328 70 00

Fax: +41-31-328 70 01

E-post: ambassaden.bern@foreign.ministry.se

Ambassadör: Per Thöresson

Besökstid för allmänna ärenden:

måndag till fredag 09.30-11.30 samt
onsdag 14.00-16.00.

Kontorstid:

måndag till fredag 08.30-12.30
och 13.30-17.00.

Telefontid allmänna frågor:

måndag till fredag 08.30-12.30
och 13.30-17.00.

OBS! Andra telefon- och besökstider gäller för
passärenden. Kontakta Ambassaden för information.

Svenska kyrkan

Präst i Lausanne, Genève och Bern

Kyrkoherde Per Harling

Tel privat 021 601 27 35 / 021 601 27 35 / 079 342 28 11
per.harling@svenskakyrkan.se

Expedition

Eglise Suédoise

Av de Cour 32, 1007 Lausanne

Tel 021 616 65 44 / 021 616 65 44

Fax 021 616 65 66 / lausanne@svenskakyrkan.se

Öppettider

Tisdag och onsdag 9-11 Torsdag 9-11 och 14-16

SVERIGES KONSULAT

För brådskande ärenden vänligen
kontakta Ambassaden i Bern: 031-328 70 00

Konsulatet i Genève

14, quai du Général-Guisan

Öppettider:

måndag t o m torsdag kl 10.00-12.00 samt
onsdagar även 14.00-16.00

Tel: 022 718 80 97 / Fax: 022 718 80 98

E-mail: consulat@swedgen.ch

Konsul: Torbjörn Törnqvist

Ansvarig för löpande ärenden: Anna Rönneskog

Konsulatet i Lausanne

med distrikt omfattande kantonerna Vaud, Valais,
Neuchâtel och Fribourg.

Besöksadress: 2, avenue de Montbenon (ingång från
Chemin des Charmettes)

Öppettider:

måndag t o m fredag mellan kl 10.00 och 12.00.

Tel: 021 351 13 00 / Fax: 021 351 13 01

E-mail: swconlau@fastnet.ch

Generalkonsul: Per Edholm

Ansvarig för löpande ärenden: Ulla Oscarsson

Ring gärna före planerat besök

För löpande uppdateringar, besök www.swedenabroad.com/bern under snabbblänken "Sveriges konsulat i Schweiz och Liechtenstein"

Föreningen Svenskar i Världen

Föreningens schweiziska ombud finns listade på:
<http://www.sviv.se/index.php/country/page/action/ombud/>

Svenska Skolan

Svenska Skolföreningen i Genève

2 bis, rue de la Prulay

CH-1217 Meyrin

Tel +41 (0)22-782 65 00 / +41 (0)22-782 65 00

Fax +41 (0)22-785 65 30

E-mail:

rektor@svenskaskolan.ch (Guri Sörli, Rektor)

admin@svenskaskolan.ch

SWEA Genève

Ordförande Eva Törnqvist

www.swea.org/geneve/

Svenska Klubben Fakta

Svenska Klubbens Verksamhet

Svenska Klubben verkar för sammanhållningen mellan svenskar bosatta runt Lac Léman samt för bevarandet av intresset för Sverige och svenska traditioner. Alla som känner samhörighet med Sverige är välkomna som medlemmar. Klubben är helt opolitisk. Klubben har idag ca 1000 medlemmar.

Medlemskap

Medlemsavgifter per år:
Familj: 100 CHF
Enskild medlem: 60 CHF
Studerande & ungdom under 25 år: 25 CHF
Ansök om medlemskap genom att betala in medlemsavgiften samt skriva till klubbens postadress nedan eller maila till medlem@svenska-klubben.ch

Postadress:

Svenska Klubben Lausanne - Genève
8 Avenue Dumas 1206 Genève
Postgiro 10-23693-6
Bankkonto BCG 3216.22.14

Hemsida:

www.svenska-klubben.ch

Generell mail:

info@svenska-klubben.ch

Telefon: I mån av möjlighet svarar styrelsen på sina privata telefonnummer.

Svenska Klubbens Styrelse (kontaktas via styrelsen@svenska-klubben.ch)

Boris Nordenström Ordförande, Ansvarig utgivare Svenska Trycket	Fia Lindberg Vice ordförande Redaktionsråd, Programkommitté, fia@svenska-klubben.ch 079-246 13 19	Gustav Renlund Annons och spons- ringsansvarig 076-322 47 16	Cecilia Hebbel Programansvarig program@svenska- klubben.ch 022-367 10 29
Daria Tolstoy Kommunikation & Webb, Programkom- mitté. 079-833 23 50	Claes Berglund Medlemsansvarig, Ekonomi, Kommu- nikation & Webb medlem@svenska- klubben.ch 079-477 30 67	Yonatan Essias Ledamot yonatan@svenska- klubben.ch	Victoria Löfvenmark Redaktör (f.n. mam- maledig) Fredrik Tegenfeldt Tillförordnad Redak- tör redaktionen@ svenska-klubben.ch

Övriga medarbetare

Claës Ankarcrona skriver i Svenska Trycket om ekonomi och det svenska språket.	Per Harling, Kyrko- herde i Genève och Lausanne, skriver i Svenska Trycket om religion och filosofi.	Anette Zandhoff arrangerar golf och rapporterar i Sven- ska Trycket. zandhoff@bluewin.ch	Eva Ahlström anor- dnar bridge & rap- porterar i Svenska Trycket från träf- arna. 0033 450 20 07 59
Ulrika Scheffer Lequet ställer sam- man barnsidorna i Svenska Trycket. ulrika.lequet@bluewin. ch	Ulla Ringblom är Svenska Klubbens regionsansvariga i Lausanne. ulla@ringblomcon- sulting.com	Annika Månsson Medlem Redaktion- srådet och skriver för Svenska Trycket amansson@happy- at-work.ch	

Annonsering

För information om annonsering vänligen kontakta redaktionen@svenska-klubben.ch eller besök www.svenska-klubben.ch

Valitse.

No one flies to Scandinavia more often than we do. Check out all our destinations and timetables at www.flysas.ch.
By the way, "Valitse" means **Choose** in Finnish. As in, sometimes you need the highest comfort level, other times a low price, and many times both. That's why SAS offers three levels of comfort: Business, Economy Extra or Economy - it's your choice!

Always with SAS

20k free baggage

25% child discount

EuroBonus points for members

Flexible check-in: online, Self service kiosk,
counter, Mobile**

**Copenhagen Stockholm Oslo Helsinki and more
than 60 other Scandinavian destinations***

www.flysas.ch

Välkommen till Private Banking i Schweiz

Vi finns i Genève

+41 22 704 01 00

www.sebgroup.com/privatebanking

switzerland@sebprivatebanking.ch

S|E|B